

SALMAR FARMING AS

7266 KVERVA

Saksbehandler, innvalgstelefon

Trond Roger Oskars, 71 25 85 78

Tillatelse etter forurensningsloven for oppdrett av matfisk på lokalitet 14043 Lybergsvika

Vi viser til oversendelse fra Møre og Romsdal fylkeskommune av 19.11.2019 med søknad av 24.10.2019. Salmar Farming AS søker om endring i plassering og anleggsoppbygging, men med uendrer maksimalt tillatt biomasse (MTB) på 3120 tonn, for tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen i Møre og Romsdal gir med dette tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret på lokalitet 14043 Lybergsvika i Rauma kommune med maksimal tillat biomasse (MTB) på 3120 tonn, på visse vilkår. Tillatelsen med de vilkår som hører med følger vedlagt. Tillatelsen er gitt med hjemmel *lov om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) av 13.mars 1981 § 11 og § 16.

Tidligere tillatelse av 24.06.2008 med ansvarlig enhet Raumagruppen AS var over 10 år gammel. Fylkesmannen benytter dermed anledningen til å revidere tillatelsen til dagens standard (jfr. forurensningsloven §18, ledd 3). Tillatelsen gitt til ny ansvarlig enhet Salmar Farming AS, erstatter tidligere gitte tillatelser med endringer for lokaliteten Lybergsvika.

Vi har i tillatelsen stilt en del krav til miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet. Dersom det i undersøkelser blir avdekket at anlegget har uønskede effekter på resipienten, vil tillatelsen kunne trekkes tilbake.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester*

(produktkontrollloven) samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Tillatelsen trer ikke i kraft før det er gitt tillatelse etter akvakulturloven og nødvendig tillatelse fra Mattilsynet er innhentet.

Om saken

Salmar Farming AS søkte om en endring av plassering, areal og struktur for anlegget lokaliteten Lybergsvika, uten økning av maksimal tillatt biomasse (MTB). De ønsket å plassere anlegget lengre ut i fjorden, for å legge til rette for bedre fiskevelferd og lavere belastning på resipienten. Det ble på samme grunnlag søkt om å øke anleggets areal for å få større avstand mellom merdene, samt legge til to bur for å legge til rette for mekanisk avlusing. Omsøkt biomasse og fôrforbruk er uendret i forhold til tidligere tillatelse, og omfatter en produksjon av 3120 tonn MTB laksefisk, en forventet produksjon på 3000 tonn fisk og et forventet forbruk av fôr på 3300 tonn.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal påpekte i e-post av 20.12.2019 at flyttingen og utvidelsen av dette anlegget lengre ut i fjorden var å anse som en vesentlig utvidelse av anlegget, og at det da burde ha vært utført en forundersøkelse med parameter fra både B- og C-undersøkelser¹. Møre og Romsdal Fylkeskommune ga Fylkesmannen medhold i at søknaden ikke var tilstrekkelig utgreid. Utover dette skal det skal det forekomme koraller på nordsiden av Kattora og Hestholmen i Romsdalsfjorden, basert på informasjon fra lokal fisker. Det var da ikke utenkelig at det også kunne finnes forekomster på sørsiden vendt mot den nye anleggsplasseringen. Fylkesmannen stilte dermed krav om ROV-undersøkelser med korallkartlegging. Salmar Farming AS hadde allerede utført B og C-undersøkelser for den nye plassering, som ble ettersendt og utfylte kunnskapsgrunnlaget. ROV-undersøkelser med korallkartlegging ble utført 09-10.02.2020 og rapport og videotransekter ble oversendt den 19.02.2020.

Nye strømmålinger for den nye plasseringen ble oversendt 03.03.2020 (etter høringsperioden). Salmar Farming AS ba om at rapporten skulle inkluderes i Fylkesmannens beslutningsgrunnlag.

Høring

Søknaden ble lagt ut til offentlig høring, og ble annonsert i Åndalsnes Avis, Romsdals Budstikke og på Rauma kommune sine hjemmesider, men det kom ingen merknader.

Rauma kommune skriver at den omsøkte endringen er i samsvar med gjeldende arealplan, og at kommune har ingen merknader.

Fiskeridirektoratet uttaler at det er registrert felt for passive fiskeredskap etter lysing, sei, lyr, lange og sjøkreps i det samme området som anlegget. Den omsøkte anleggsendring vil beslaglegge en

---

¹ I henhold til Norsk Standard NS9410:2016, Miljøovervåking av bunnpåvirkning fra marine akvakulturanlegg.

større andel av fiskefeltene. Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil en utvidelse av anlegget ved Lybergsvika være akseptabel. Fiskeridirektoratet begrunner dette med at de passive fiskefeltene ved lokalitet Lybergsvika er store, samt at området er avsatt til akvakultur i kommunens arealplan. Fiskeridirektoratet region Midt har ikke innvendinger til at det blir gitt tillatelse som omsøkt.

Kystverket mener at omsøkt arealendring ikke få vesentlige konsekvenser for ferdsel i området. SalMar Farming AS får tillatelse etter i *Lov om havner og farvann* til arealendring av akvakulturanegget på lokalitet Lybergsvika.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har ingen merknader på tiltaket med hensyn til allmenne interesser.

Juridisk grunnlag

Ifølge *lov om vern mot forurensning og om avfall* (forurensningsloven) § 7 er det forbudt å sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning. Forurensningsmyndigheten kan gi tillatelse til virksomhet som kan føre til forurensning etter § 11 i den samme loven. Forurensningsloven § 2 omtaler videre at det skal brukes best mulig teknologi som gir best resultat utfra en samlet vurdering av nåværende og framtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold.

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) setter krav til all offentlig saksbehandling, mens *Lov om forvaltning av naturens mangfold* (naturmangfoldloven) setter en del spesifikke krav til saksbehandlingen i saker som kan berøre naturmangfoldet. Et oppdrettsanlegg for laks, ørret og regnbueørret vil kunne påvirke naturmiljøet og naturmangfoldet i nærheten av anlegget. Det betyr at vi ved vurderingen om tillatelse skal gis, skal bruke de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven. Det framgår av § 7 i naturmangfoldloven at:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Ifølge *Forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften) skal det ved inngrep i en vannforekomst normalt ikke tillates tiltak som vil redusere den økologiske statusen til området. Dette må også vurderes i denne saken. Vannforskriften stiller krav om at tilstanden i vann skal beskyttes mot forringelse, og at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand. Ny eller utvidet aktivitet kan tillates selv om det medfører forringelse, såfremt miljøtilstanden fortsatt er minst god.

Begrunnelse for vedtak om tillatelse

I vår saksbehandling av tillatelser etter forurensningsloven skal de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket vurderes opp mot fordelene. Fordelene kunne være viktig samfunns- og næringsmessige forhold som sysselsetting og økt næringsaktivitet.

Utslippene fra et oppdrettsanlegg består av store partikler (spillfôr og fekalier), svevepartikler og oppløste stoff. De største partiklene vil sedimentere i umiddelbar nærhet av anlegget og påvirke

bunnforholdene her. Mindre partikler og oppløste næringsstoffer vil kunne gi virkninger lengre ut i resipienten.

Den store økningen av fiskeoppdrett de siste årene har ført til en stor økning av utslipp av næringsalter langs kysten vår. Fra Lindesnes og opp til den russiske grensen er fiskeoppdrett den største kilden til menneskeskapte utslipp av næringsalter. En regional overgjødsling av kystvannet vil ha store konsekvenser for miljøkvaliteten i våre kyststrøk, men basert på tilgjengelig kunnskap vurderes generelt sannsynligheten for at dette skal skje som lav, med dagens produksjonsvolum. Overvåkning rundt anleggene og av marine økosystemer er nødvendig for å avdekke risikoområder som krever at det tas spesielle hensyn.

Søknaden med vedlegg, undersøkelser av miljøtilstand (strandsonundersøkelse, B-², og C-³ undersøkelser (gammel og ny plassering), ROV⁴-undersøkelse) og strømmålinger, (på fire dyp av april-mai 2016 og oktober 2019 - januar 2020) vurderes å oppfylle kravet til kunnskapsgrunlaget sammen med tilgjengelige data i nasjonale databaser (Naturbase, Fiskeridirektoratets kart, Artsdatabanken, GisLink), jf. naturmangfoldloven § 8. Saken ansees som rimelig godt opplyst.

Miljøtilstand

Det er utført ni tidligere B-undersøkelser ved lokalitetene Lybergsvika siden forrige plasseringsendring og utslippstillatelse i 2008. Generelt sett gir disse undersøkelsene inntrykk av en god lokalitet som får miljøtilstand 2, som betyr god tilstand eller at lokaliteten er litt påvirket av oppdrettsaktivitet. Lokaliteten fikk miljøtilstand 1, meget god/ikke påvirket i undersøkelser av 2007, 2013 og 2017. Derimot i disse tilfellene var den første undersøkelsen før anlegget var i gang og de to siste ble utført i perioder med brakklegging.

Siste B-undersøkelse ved den gamle plasseringen ble utført den 18.07.2019. Undersøkelsen ble gjort ved maksimal produksjonsbelastning ved anlegget. Ved undersøkelsestidspunktet hadde anlegget 2916 tonn fisk, mens før-forbruket fram til det tidspunktet hadde vært 4270 tonn. Tilstanden ble også denne gang gitt miljøtilstand 2, god/litt påvirket. Derimot viser undersøkelsen at av østre del av anleggssonen er utsatt for organisk overbelastning, med svært lave pH- og Eh-verdier, gassdannelser, sterk lukt og nedslamming. Resultatene gir inntrykk av at den gamle plasseringen av lokaliteten ikke er så godt egnet spre og omsette organisk materiale fra stor produksjon.

Det ble utført en B-undersøkelse den 17.10.2019. Dette er en 0-prøve for den nye plasseringen som skal brukes som referansegrunnlag for senere undersøkelser etter at driften på lokaliteten er i gang. Undersøkelsen gir også en pekepinn på hvor god evne lokaliteten har til omsetting av organisk materiale fra oppdrettsvirksomhet. For den nye plasseringen ble miljøtilstanden 1, svært god.

---

² B-undersøkelsen sier noe om påvirkning som følge av sedimentering i anleggssonen. Undersøkelsen gir også en pekepinn på hvor god evne lokaliteten har til omsetting av organisk materiale fra oppdrettsvirksomhet

³ C-undersøkelsen er en undersøkelse av bunntilstanden fra anlegget (anleggssonen) og utover i resipienten (overgangssonen). C-undersøkelsen tar blant annet prøver av bunndyr og sammensetning av bunnfauunaen sier noe om belastningen over tid.

⁴ ROV (Remotely operated vehicle) er fjernstyrt undervannsfarkost (videofilming).

Det er utført to tidligere C-undersøkelse på lokalitetene, i 2010 og 2015, men stasjonsplasseringen ikke sammenlignbar med undersøkelsene av 2019. I de to tidligere undersøkelsene ble stasjonene C2 og C3 plassert svært langt unna anlegget, men i samsvar med Norsk Standard NS9410: 2007 som var gyldig ved prøvetakingen. C1 i disse undersøkelsene ligger i tillegg rett under anlegget, og samsvarer derfor ikke med C1 i undersøkelsen av 2019 som er tatt utenfor anleggsrammen. Derimot gir de eldre stasjonene et bilde av tilstanden nær anlegget gjennom tiden. I 2010 og 2015 fikk LYB-1 (C1) miljøtilstand 3, dårlig, da man fant bare 1 til 4 arter i sedimentene.

Det ble utført en C-undersøkelse for den gamle plasseringen den 18.07.2019. Ved undersøkelsestidspunktet var lokaliteten innenfor maksimal organisk belastning ved 82% utforing. Fram til undersøkelsen hadde det blitt produsert 3309 tonn biomasse, med et fôr-forbruk på 4270 tonn. LYB-1(C1) fikk nok en gang tilstand 3, dårlig, da stasjonen er dominert av den forurensningsindikerende flerbørstemarken *Capitella capitata* (Fabricius, 1780, NSI⁵ 5). Arten utgjorde hele 99,5% av artene i stasjonen, som er en forverring i forhold til C1 i 2010 og 2015, der arten utgjorde henholdsvis 97 % og 96% av artene. Til forskjell fra tidligere besto de resterende tre individene av tre arter klassifisert som forurensningssensitive (NSI-1). De øvrige stasjonene fikk derimot gode resultater. LYB-2 (C2) i ytterkant av overgangssonen fikk tilstand svært god og hadde et godt arts mangfold. Stasjonene var dominert av forurensningsnøytrale (NSI-2) og forurensningstolerante (NSI-3) arter, men hadde også et mindre innslag (3,5%) av den forurensningstolerante og opportunistiske (NSI-4) flerbørstemarken *Chaetozone setosa* Malmgren, 1867. Inne i overgangssonen ble LYB-3 (C3) klassifisert til god tilstand og hadde godt arts mangfold, men hadde et mindre innslag av arter rangert som NSI-4. LYB-4 ble klassifisert til svært god tilstand og hadde en høy andel arter i nedre del av NSI-indeksen. To stasjoner, LYB-5 og LYB-6, ble lag til i oktober 2019 med tanke på plasseringsendringen. Begge stasjonene ble klassifisert til svært god tilstand og hadde godt arts mangfold. Alle stasjonene hadde kjemiske støtteparametere innenfor gode verdier. Totalt organisk karbon (N-TOC) hadde gode verdier på alle stasjoner, noe er en markant bedring i forhold til C-undersøkelsen fra 2015, der de fleste stasjoner fikk dårlige resultater. Stasjonene og tilleggsstasjonene i denne undersøkelsen var basert på strømmålingene av 2016. Strømmålingene av 2019/2020 viser at spredningsstrømmen går i motsatt retning av de tidligere målingene. Dette betyr at de fleste av disse stasjonene ikke er gyldige i forhold til NS9410:2016.

Det har ble utført strandsoneundersøkelse (litoral og sublitoral undersøkelse) 16.08.2019, som var lagt ved søknaden. Denne ble sammenlignet med forrige strandsoneundersøkelse av 27.10.2015. Begge undersøkelsene viste lite tegn til eutrofi i fjæra (littoralsonen), og det var lave verdier av næringsalter i vannet ved begge undersøkelsene. Det ble funnet små mengder avfall i fjæra ved begge tidspunktene deriblant det samme traktordekket, isopor og grønt tau. I den nyeste undersøkelsen ble det funnet grønt tau, isopor og en plaststriesekk, som kan tenkes å stamme fra akvakultur. Undervannsfilmingen av sublittoralsonen ved både influensområdet og referanseområdet viste relativt stor dekningsgrad av trådformede alger og åletang. I 2015, ble det funnet generelt lav dekningsgrad av alger ved begge områdene, Dette kan tyde på at dekningsgraden til trådformede alger har økt i omfang de siste årene. Dette kan skyldes eutrofi, varmere hav eller en kombinasjon av disse.

---

⁵ Norwegian Sensitivity Index (Rygg og Nordling 2013) er en statistisk sensitivitetsindeks for organisk belastning basert på data fra norsk bløtbunnsfauna. Ineksen består av fem økologiske grupper som rangeres fra forurensningsfølsom til forurensningsindikerende.

Basert på informasjon fra lokal fisker skal det skal det forekomme koraller på nordsiden av Kattora og Hestholmen i Romsdalsfjorden, som ligger ca. 1000 m fra anlegget. Fylkesmannen stilte dermed krav om ROV-undersøkelser med korallkartlegging, da med særlig hensyn til den revbyggende øyekorallen (*Desmophyllum pertusum* (Linnaeus, 1758)⁶). Undersøkelsene ble utført 09-10.02.2020 og rapport og videoer ble oversendt den 19.02.2020. Det ble ikke funnet koraller ved noen av transektene. Derimot ble det funnet flere individer av stort filskjell/bergskjell (*Acesta excavata* (Fabricius, 1779)) på en bergvegg nord for holmen Katturdungen (transekt M). Denne muslingen trives under de samme forholdene som øyekoraller og opptrer ofte i samme habitat som disse langs norskekysten (Pope & Goto 2000; Correa *et al.* 2005; Moen & Svendsen 2008). Utover dette ble det funnet eksemplarer av sjøfjær (Pennatulacea), samt mye svamp (Porifera). Det ble også funnet sjøkreps (*Nephrops norvegicus* (Linnaeus, 1758)) med huler på bløtbunnen nedenfor anlegget, noe som passer bra med at anlegget ligger innenfor et fiskefelt for denne arten.

Strøm

Det foreligger to tidligere strømrappporter fra 2007 og 2016. Den eldre undersøkelsen ble utført imellom august og september 2007 på 5 m og 15 m, midt i den gamle anleggsplasseringen. Målingene viser moderat overflate- og vannutskiftningsstrøm, men med dårlig retningsstabilitet (Neumann parameter).

Det er gjennomført strømmålinger i perioden 05.04.2016 – 09.05.2016, og var vedlagt søknaden. Målingene ble utført 300 m vest for målingene av 2007. Målingene viser en moderat overflatestrøm (5 m), med et gjennomsnitt på 5,7 cm/sek og 28 % strøm under 3 cm/sek. I overflaten er hovedstrømretning nord øst. Strømmen på 15 m dyp viser en moderat vannutskiftningsstrøm med et gjennomsnitt på 3,9 cm/sek og 44,1% strøm under 3 cm/sek. Dominerende retning på 15 meter er nord øst med en sterk komponent mot sør vest. Strømmen på 65 m dyp viser en moderat spredningsstrøm med et gjennomsnitt på 3,1 cm/sek og 54,4 % strøm under 3 cm/sek. Dominerende retning på 65 meter er sør vest. Ved bunnen (87 m) er strømmen god med et snitt på 4,8 cm/sek og 27,7 % strøm under 3 cm/sek. Dominerende retning på 87 meter er sør vest med en komponent mot nord øst. Alle dypene hadde moderat til dårlig strømstabilitet (Neumann parameter).

Det er gjennomført nye strømmålinger over en periode på tre måneder ved den nye anleggsplasseringen. Målingene ble utført 17.10.2019- 27.01.2020 på 5 og 15 m og 17.10.2019 - 29.01.2020 på 60 og 80 m. Disse ble oversendt 03.03.2020, etter at høringsfristen var gått ut. Salmar Farming AS ba om at rapporten skulle inkluderes i Fylkesmannens beslutningsgrunnlag. Målingene viser en moderat overflatestrøm (5 m), med et godt gjennomsnitt på 7,5 cm/sek og 17,6 % strøm under 3 cm/sek. I overflaten er hovedstrømretning nord øst, med en komponent mot sør vest. Strømmen på 15 m dyp viser en moderat vannutskiftningsstrøm med et godt gjennomsnitt på 6,6 cm/sek og 22,3% strøm under 3 cm/sek. Dominerende retning på 15 meter er nord øst med en komponent mot sør vest. Strømmen på 60 m dyp viser en god spredningsstrøm med et meget godt gjennomsnitt på 4,1 cm/sek og 42 % strøm under 3 cm/sek. Dominerende retning på 65 meter er nordøst. Ved bunnen (80 m) er strømmen god med et meget godt snitt på 4,9 cm/sek og 29,2 % strøm under 3 cm/sek. Dominerende strømretning ved 80 m dyp er nord øst med en komponent mot vest. Alle dypene hadde moderat til dårlig strømstabilitet (Neumann parameter). Strømforholdene vurderes som akseptable til å kunne tillate den omsøkte biomassen.

---

⁶ Bedre kjent som *Lophelia pertusa* (Linnaeus, 1758). Navnet ble endret for å gjenspeile resultatene av molekylære analyser, for detaljer se <http://www.marinespecies.org/aphia.php?p=taxdetails&id=1245747>

Strømmen ved den nye plasseringen er generelt bedre enn de tidligere målingene lengre inn mot land. Derimot viser målingen av 2016 en spredningsstrøm mot sør vest, mens målingene av 2019 viser at strømretningen ved alle dyp domineres av to motsatt rettede hovedstrømretninger med en hovedstrømakse mot nord øst / øst og sør vest/vest. Spredningsstrømmen og bunnstrømmen går hovedsakelig mot nord øst med en liten andel mot vest. Den brå endringen i hovedstrømretning, svakere strøm og bunnforholdene nærmere land, viser at de eldre strømmålingene muligens var tatt i en bakevje. Siden stasjonene i C-undersøkelsen var basert på målingene av 2016, der hovedstrømretningen er motsatt, betyr det at mange av disse ikke er representative.

Resipientforhold

Tilstanden i vannforekomsten *Romsdalsfjorden – Sekken* (ID: 0302011300-4-C) er i dag beskrevet som god, med middels presisjon basert på biologiske klassifiseringsdata (vann-nett.no per 04.03.2020). Vurderingen er basert på stasjonene i overgangssonen (C2) fra C-undersøkelser for akvakulturanleggene på Furneset, Gjermundnes, Hjelvikbukta og Lybergsvika. Den kjemiske tilstanden er ukjent, med lav presisjon. Kjemiske støtteparametere er foreløpig utelatt fra klassifiseringen. Det er noe høye verdier av totalt organisk karbon (TOC) ved flere av stasjonene. Det er vanskelig å forutsi hvordan utvidet aktivitet ved lokaliteten vil påvirke vannforekomsten. Ut fra tilgjengelig kunnskap om fiskeoppdrett generelt, og det ikke er søkt om en endring av MTB, vurderer vi at det er liten risiko for at tilstanden reduseres til dårligere enn god.

Naturmangfold

I vår vurdering av søknaden skal vi også vi se på hvordan en plassering av et oppdrettsanlegg vil kunne påvirke naturmangfoldet sammen med andre tiltak og hvordan dette samlet kan belaste økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10.

I Fiskeridirektoratets kart (GisLink/Yggdrasil.fiskedir.no per 04.03.2020) ligger den nye anleggsplasseringen inne i tre fiskefelt for passive redskaper. Her har det blitt fisket etter lange (*Molva molva* (Linnaeus, 1758)), sei (*Pollachius virens* (Linnaeus, 1758)), lyr (*Pollachius pollachius* (Linnaeus, 1758)), lysing (*Merluccius merluccius* (Linnaeus, 1758)) og sjøkreps. Fiskeridirektoratet hadde ingen innvendinger mot endringen av anlegget (se uttale).

I Naturbase, Artskart og GisLink (per 04.03.2020) er det registrert diverse fuglearter og flere hekke- og oppvekstområder for sjøfugl på Katturdungen, Kattora og Hestholmen nord for anlegget. De flere av disse er både på den norske rødlisten og er arter av stor eller særlig stor forvaltningsinteresse. Utover dette er det gjort funn av flerbørstemarken *Owenia borealis* Koh, Bhaud & Jirkov, 2003, en art av særlig stor forvaltningsinteresse, i sedimentene ved anlegget.

ROV-undersøkelsen viste et rikt artsmangfold rundt anlegget. Det ble observert forekomster av sjøkreps og sjøkrepshuler. Det ble også observert noen sjøfjær (sannsynligvis *Pennatula phosphorea* Linnaeus, 1758), samt store forekomster av svamper som viftesvamp (sannsynligvis *Phakellia ventilabrum* (Linnaeus, 1767)), men også tresvamp/fingersvamp (*Antho dicotoma* (Linnaeus, 1767)) den gule *Aplysilla sulfurea* Schulze, 1878 og *Geoida* spp. (kålrabisvamp og/eller Kjempepotetsvamp).

Svampsamfunn kan bli negativt påvirket av kontakt med fôr fra oppdrettsanlegg, og kan på sikt redusere svampsamfunn under anlegg (Kutti, Krognæs & Husa, 2016). Derimot viser området rundt anlegget store, men spredte forekomster av svamper som ikke ser ut til å ta nevneverdig skade av dagens produksjonsnivå. Utover dette foreligger ikke opplysninger om økosystemet eller naturverdier som tyder på uakseptabel risiko for skade som følge av en utvidelse.

Tilgjengelig kunnskap gir ikke fullstendig svar på hvilke effekter utslipp av næringssalt og organisk stoff kan ha på naturmangfoldet. Vurdering av samlet påvirkning på økosystemet er derfor også noe usikkert. I slike tilfeller skal prinsippet om føre-var vurderes. Fylkesmannen finner ikke grunnlag for å legge vesentlig vekt på dette prinsippet i dette tilfellet. Grunnen til dette er at området er vurdert til å kunne omsette det organiske materialet som slippes ut, og ut fra dagens kunnskap er det liten risiko for alvorlige eller irreversible effekter.

Salmar Farming AS driver i dag økologisk ved lokaliteten. Tiltak for å begrense lakselus er hovedsakelig ved bruk av renseskjort og luseskjørt. Dersom disse tiltakene ikke virker benytter de mekanisk lusebekjempelse av typen Hydrolicer der fisken transporteres gjennom et rør med sjøvann som har undertrykk, som får lakselusa til å slippe taket på fisken.

De utelukker ikke at de kan gå over til konvensjonell drift i framtiden. Konvensjonell drift involverer ofte avlusning med medikamenter og stoffer i fôr eller som tilsetning til vannbad. Disse inneholder ofte virkemidler som kitinsyntesehemmere (Chitin Synthesis Inhibitors), som forhindrer lakselus og andre krepsdyr (Crustacea) som reker (Caridea), hummer (*Homarus gammarus* (Linnaeus, 1758)) og sjøkreps å danne nye skall ved skallskifte. Et annet vanlig brukt tilsetningsstoff i vannbad, som er skadelig for krepsdyr, er hydrogenperoksid (H₂O₂). Slike stoffer kan ha en stor effekt på non-target-organismer i miljøet rundt oppdrettsanlegg (Grefsrud et al. 2019).

I henhold til naturmangfoldloven § 12 skal det for å unngå eller å begrense skade på naturmangfoldet, tas utgangspunkt i driftsmetoder og teknikker som gir best samfunnsmessig resultater.

Grunnet dette ser vi det som nødvendig å legge vekt på føre var prinsippet av hensyn til sjøkreps habitatet ved anlegget. Derfor stiller vi krav om at det ikke skal forekomme utslipp av fôr eller vannbad som inneholder medikamenter eller tilsetningsstoffer brukt som avlusningsmidler ved lokaliteten.

Vi har i tillatelsen stilt en del krav til miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet. I tillegg er det stilt krav om miljøundersøkelser for å dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

Øvrige vurderinger

Det er et nasjonalt mål om at volumet innen havbruk skal opp, og det å øke produksjonen ved tilgjengelige lokaliteter kan være et ledd i det. Med tanke på å minske den totale belastningen (nasjonalt og lokalt) fra akvakultur, så vil det også kunne være bedre at oppdrett økes ved gode lokaliteter enn ved dårlige.

Derimot har lakselus har i større grad blitt et kollektivt problem i enkelte fjorder i Norge. Dette førte til at regjeringen innførte «trafikklyssystemet⁷» som regulerer veksten i oppdrettsnæringen basert på lusepresset i de aktuelle produksjonsområdene.

Resipienten *Sekken-Romsdalsfjorden* ligger i produksjonsområde 5, *Stadt til Hustadvika*, som nylig fikk tildelt rødt lys. Produksjonsområde 5 fikk dette siden påvirkningen av lakselus på villaks og ørret har

---

⁷ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-skrur-pa-trafikklyset/id2577032/>

nådd uakseptable nivå. Dette kan bety at oppdrettere som virker i produksjonsområde må redusere sin produksjonskapasitet.

Det er da positivt at Salmar Farming AS ønsker å øke avstanden mellom merdene uten økning i MTB for å bedre forutsetningene for god fiskevelferd og lavere belastning på resipienten.

Konklusjon

Basert på det foreliggende kunnskapsgrunnlaget vurderes lokaliteten som egnet for oppdrett innenfor forurensningslovens virkeområde. Sammenholdt med de positive samfunnmessige virkningene av oppdrettsnæringen, finner Fylkesmannen det rimelig å gi tillatelse etter forurensningsloven.

De nye strømmålingene som ble ettersendt viser at stasjonene og tilleggsstasjonene i den vurderte C-undersøkelsen ikke er plassert i den reelle hovedstrømretningen (spredningsstrømmen) ved anlegget. De fleste stasjonene er dermed ikke representative, og ikke i henhold til Norsk Standard NS9410:2016. Derfor må vi stille krav om at det utføres en ny C-undersøkelse (0-prøve) så fort som mulig, og før biomassen ved anlegget vokser såpass at de kan tenkes å påvirke resultatene.

Referanser

- Correa, M. L., Freiwald, A., Hall-Spencer, J., & Taviani, M. (2005). Distribution and habitats of *Acesta excavata* (Bivalvia: Limidae) with new data on its shell ultrastructure. In *Cold-water corals and ecosystems* (pp. 173-205). Springer, Berlin, Heidelberg.
- Grefsrud, E. S., Svåsand, T., Glover, K., Husa, V., Hansen, P. K., Samuelsen, O. B., Sandlund N. & Stien, L. H. (2019). Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2019-Miljøeffekter av lakseoppdrett. *Fisken og Havet*, 2019-5: 1-115.
- Kutti, T., Krogness, C. & Husa, V. (2016). Effekter av utslipp av oppdrettsfôr på svamp. *Rapport fra Havforskningen*, 1-2006:1-14.
- Poppe G.T. & Goto Y. (2000). European seashells: 2. (Scaphopoda, Bivalvia, Cephalopoda), 2nd version. Conchnbooks: Wiesbaden. 221 pp.
- Moen, F. E., & Svensen, E. (2008). Dyreliv i havet. Nordeuropeisk marin fauna. 5. utgave. Kom Forlag A/S: Kristiansund, 608 pp.
- Rygg, B. & Norling, K. (2013). Norwegian Sensitivity Index (NSI) for marine macroinvertebrates, and an update of Indicator Species Index (ISI). NIVA-rapport 6475-2013.

Endringer i forhold til tidligere tillatelse

Det er gjort flere endringer i forhold til den forrige tillatelsen som ble gitt i 2008. Forandringene er hovedsakelig basert på at tillatelsen er oppdatert til dagens standard og at det er tatt i bruk en ny mal for utslipstillatelsen.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

Vi viser til *Forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser.

På bakgrunn av de opplysningene som virksomheten har gitt i søknaden, er saksbehandlingen plassert under gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Det betyr at Salmar Farming AS skal betale et gebyr på kr 33 300 for saksbehandlingen. Faktura med innbetalingsblankett vil bli sendt ut fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klagerett

Fylkesmannens vedtak kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om Fylkesmannens vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket. Klager som kommer inn etter denne fristen kan ikke påregnes å bli behandlet, jf. forvaltningsloven § 31. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Klage på gebyr blir ikke gitt oppsettende virkning. Det fastsatte gebyret må derfor betales i samsvar med ovenstående. Dersom Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Med visse begrensninger har partene rett til å se saksdokument etter forvaltningsloven §§ 18 og 19. Fylkesmannen i Møre og Romsdal vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om saksbehandlingen.

Med hilsen

Christan Dahl (e.f.)
fagleder

Trond Roger Oskars
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven for oppdrett av matfisk

Kopi til:

Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	Molde
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Rauma kommune	Vollan 8 A	6300	ÅNDALSNES

Tillatelse etter forurensningsloven for oppdrett av matfisk på lokalitet 14043 Lybergsvika - Salmar Farming AS i Rauma kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsener gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilåårene framgår på side 3 til og med side 13.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Salmar Farming AS
Beliggenhet/gateadresse	Industriveien 51, 7266 Kverva, Frøya Kommune
Postadresse	Industriveien 51, 7266 Kverva, Frøya Kommune
Kommune og fylke	Rauma kommune, Møre og Romsdal
Org. nummer (bedrift)	966 840 528
NACE-kode og bransje	03.211 Produksjon av matfisk osv. i hav-og kystbasert akvakultur

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
2020.0218.T	1539.0048.06	3
Tillatelse gitt: 10.03.2020	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Sist endret:

Christian Dahl (e.f.)
fagleder

Trond Roger Oskars
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

¹ Miljømyndighetenes system for beregning av hyppighet av frekvensbasert tilsyn, der risikoklasse 1 er høyest og 4 er lavest.

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
	[dato]		

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av matfisk i sjø. Maksimal tillatt stående biomasse til enhver tid er 3120 tonn. Tillatelsen er basert på en søknad som oppgir 3000 tonn planlagt årlig produksjon med et forventet årlig forbruk på 3300 tonn.

Tillatelsen gjelder lokaliteten Lybergsvika.

Lokalitetsdata

Lokalitet	Lybergsvika
Lokalitetsnummer	14043
Kommune	Rauma
Lokalisering av anlegg	Midtpunkt anlegg: N62 0 38.709´ Ø07 0 27.032` Midtpunkt flåte: N62 0 37.775` Ø07 0 27.261`

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 12. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 12.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om bedriften overholder alle vilkår i tillatelsen, plikter den å redusere all forurensning, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles iht. pkt. 10.4.

2.6. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 10.1.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

3.1.1 Organisk belastning

Fôrspill skal reduseres mest mulig.

Utslipp av fôr og fekalier fra anlegget skal ikke føre til at organisk materiale akkumuleres i sedimentet i overgangssonen over tid.

Dersom overvåking i henhold til NS 9410:2016 (jf. tillatelsen punkt 11.1), viser at tilstanden for bløtbunnsfaunaen i ytterkanten av overgangssonen (prøvestasjon C₂) er dårligere enn "god" eller tilstanden inne i overgangssonen (prøvestasjon C₃-C_n) er dårligere enn "moderat" og utslipp fra anlegget medvirker til dette, skal bedriften gjennomføre tiltak for å bedre tilstanden. En tiltaksplan skal sendes Fylkesmannen.

Nærliggende strandsoner grunne områder³ skal ikke være synlig påvirket av forurensning fra virksomheten.

3.1.2 Utslipp av kjemikalier, herunder legemidler

Utslipp av kobber fra notimpregnering og prioriterte miljøgifter som for eksempel kadmium, kvikksølv, PCB og PBDE i fôrspill og fekalier er tillatt, men skal reduseres mest mulig i tråd med vilkår i pkt 3.1.1 og pkt. 6. Slike utslipp er likevel kun tillatt dersom fôret kommer fra fôrleverandører som er registrert og/eller godkjent i henhold til Mattilsynets regelverk.

---

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

³ Grunneområder: mindre enn 30 meter dyp og som tidvis tørrlegges og dermed er synlige.

Fylkesmannen vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette en mer presis og eventuell også strengere regulering.

Utslipp av legemidler er tillatt dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Slike utslipp er tillatt ved lokaliteten uavhengig av om utslippet skjer fra merd eller fra brønnbåt.

Det er ikke tillatt med utslipp av medikamenter eller tilsetningstoffer rettet mot behandling av lakelus i fôr eller vannbad ved lokaliteten. Slike utslipp er ikke tillatt ved lokaliteten uavhengig av om utslippet skjer fra merd eller fra brønnbåt.

Nøter som er behandlet med miljøfarlige kjemikalier (inkludert kobber), skal ikke vaskes eller reimpregneres på lokaliteten. Grovrensjøring av nøter i form av spyling er tillatt, men skal gjennomføres på en måte som medfører minst mulig miljøskade.

Utslipp fra akvakulturanlegg skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i medhold av vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarder overskrides skal bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene. Ved overskridelser av miljøkvalitetsstandarder for kobber plikter bedriften likevel bare å iverksette tiltak dersom en faglig vurdering av miljøpåvirkningen tilsier det.

3.2 Diffuse utslipp

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet.

4. Lukt

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved anlegget skal ikke påføre omgivelsene urimelige luktulempere.

Frekvensen av gjenkjennbar plagsom lukt ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 prosent av timene i en måned (frekvens/hyppighet).

5. Vurderinger ved bruk av kjemikalier, herunder legemidler

Vilkårene i dette punktet gjelder når bedriften bruker kjemiske stoffer og stoffblandinger i virksomheten, for eksempel desinfeksjonsmidler, legemidler, ensilleringkjemikalier, begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier der vurdering og konklusjon dokumenteres. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternative kjemikalier eller metoder finnes. Skadelige effekter knyttet til bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴ Bedriften plikter å vurdere om den kan benytte forebyggende alternative metoder som ikke krever vurdering av veterinær eller fiskehelsebiolog for å redusere utslipp av legemidler. Der veterinær eller fiskehelsebiolog har foreskrevet bruk av et legemiddel, plikter bedriften likevel ikke å vurdere om det finnes andre legemidler som medfører mindre risiko for miljøforstyrrelse.

5.1 Informasjon som skal gis fiskehelsepersonell som påtar seg oppdrag for bedriften på lokaliteten

Dersom fisken skal behandles med legemiddel på lokaliteten, skal bedriften informere veterinær eller fiskehelsebiolog som foreskriver legemidlet om forhold som har betydning for effektene av utslipp fra legemiddelbehandlingen, herunder beskrivelse av arter og naturtyper ved lokaliteten som kan påvirkes negativt av utslipp og lokale forhold (inkl. dybde og strøm) som har betydning for spredningen av utslippet. Det må også informeres om hvilke medikamenter som det ikke er tillatt med utslipp av ved lokaliteten jf. punkt 3.1.2.

6. Støy og lys

6.1 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

---

⁴ Jf Produktkontrolloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Lørdag (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Søn- /helligdager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23- 07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
55 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dB(A)) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} , som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport ved anlegget samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

6.2 Lys

Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttet på anlegget eller som vekstregulering, ikke medfører nevneverdige ulempe for omgivelsene.

Lys som benyttes til vekstregulering skal ikke være direkte synlig ved bosted, fritidshus o.l.

Ved aktivitet ved anlegget på kveld og natt, må bruk av lys planlegges slik at det medfører minst mulig ulempe for naboer eller andre.

7. Energi

Det er ikke satt krav til energibruk i tillatelsen.

8. Avfall

8.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften skal redusere risiko for marin forurensning mest mulig. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes brukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller for brennbart avfall- søkes utnyttet til energiproduksjon internt / eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Alt avfall som ikke utnyttes, skal leveres til lovlig avfallsanlegg.⁶

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

⁶ Forurensningsloven § 32.

8.2. Håndtering av farlig avfall

8.2.1 Lagring

Farlig avfall skal lagres under tak og på fast dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan benyttes dersom virksomheten kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like god miljøbeskyttelse. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret. Lagerområdet skal være utilgjengelig for uvedkommende.

Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 mnd.⁷

Som farlig avfall regnes blant annet kasserte nøter som inneholder mer enn 0,25 prosent kobberimpregnering (Cu₂O)⁸.

8.3 Håndtering av produksjonsavfall og slam

Død fisk, avskjær og blodvann skal samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker skal ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Ensilasjetanker på land skal dessuten ha et oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum. Virksomheten skal ha beredskap til å kunne håndtere massiv fiskedød.

9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Risikoanalysen skal inneholde en dokumentert beskrivelse av resipienten, inkludert sårbare naturtyper og arter som kan påvirkes av akutt forurensning fra virksomheten.

9.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert skriftlig oversikt over de forebyggende tiltakene.

---

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-8.

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-2 fjerde ledd, jf. vedlegg 2 nr. 1

9.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

9.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁹. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

10. Utslippskontroll, journalføring og rapportering til Fylkesmannen

10.1 Utslippskontroll og journalføring

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til vann.

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll. Programmet skal inneholde en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til vann med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volumer (så langt det er mulig) og innhold. Programmet skal også inneholde en redegjørelse for hvordan bedriften beregner sine utslipp.

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

Følgende punkter skal journalføres:

- årlig produksjon
- årlig svinn (dødfisk, tap av fisk)
- impregnering av not (tidspunkt, navn på virkestoff)
- grovrengjøring av not (tidspunkt, spyling i sjø eller på land)
- årlig forbruk av legemidler og andre miljøfarlige kjemikalier (mengde, navn på virkestoff)
- naboklager på lukt, lys og støy (tidspunkt, hva det klages på)

Journalen skal oppbevares i 5 år.

11. Overvåking av resipient

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten. Overvåkingen skal minimum omfatte undersøkelsene som er spesifisert nedenfor. Virksomheten skal vurdere om disse miljøundersøkelsene dekker miljøpåvirkningen eller om det er behov for andre miljøundersøkelser i tillegg. Utslipp fra legemiddelbehandlinger ved anlegget og innhold av fremmedstoff i fôret skal inngå i denne vurderingen.

Virksomheten må selv iverksette tilleggsundersøkelser ved mistanke om at de pålagte miljøundersøkelsene ikke fanger opp den reelle miljøpåvirkningen.

---

⁹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

11.1 Krav til undersøkelse av organisk belastning

Bedriften skal sørge for at trendbaserte C-undersøkelser i henhold til norsk standard NS9410:2016 (eller nyere versjon) gjennomføres. Undersøkelsene skal gjennomføres av et uavhengig, akkreditert organ som er akkreditert for følgende metoder: P3003 prøvetaking bunnsediment, P12 kjemiske analyser, P21 Taksonomi og P32 faglige vurderinger og fortolkninger.

Resultatet av C-undersøkelsene skal dokumenteres i en rapport iht. norsk standard NS9410:2016. Rapporten skal blant annet inneholde en faglig vurdering av miljøpåvirkning fra anlegget og anbefalte utbedrende tiltak.

Dersom en C-undersøkelse viser at den økologiske tilstanden i C2 er dårligere enn god eller at den økologiske tilstanden i C3, C4 osv. er dårligere enn moderat, skal bedriften gjennomføre tilleggsundersøkelser etter nærmere avklaring med fylkesmannen iht NS 9410:2016 (pkt 8.6.3).

Fylkesmannen kan velge å kreve andre undersøkelser enn C- undersøkelser etter NS9410:2016 dersom denne ikke passer. Fylkesmannen kan også velge andre frekvenser og parametere enn det som er oppgitt i NS9410:2016 for C-undersøkelser. Fiskeridirektoratet må informeres om dette før tillatelsen/ vedtaket gis. Tilsvarende kan Fiskeridirektoratet fravike NS9410:2016 for B-undersøkelser, men må informere Fylkesmannen om dette i forkant av vedtaket.

Eksempler på slike undersøkelser er ROV-undersøkelser i henhold til NS-EN 16260:2012¹⁰, eller undersøkelser som er en tilnærming til utkast til «Alternativ overvåking av hard- og blandingsbunn»¹¹.

11.2 Strandsonebefarng

Bedriften skal sørge for at det årlig gjennomføres en enkel befarng av utsatt strandsone for å avdekke om den er synlig påvirket av avfall eller forurensning fra anlegget. Både synlig forurensning, f.eks. i form av fett eller oljefilm, og effekter av forurensning som kan tilskrives virksomheten, f.eks. algevekst skal registreres. All miljøpåvirkning som kan tilskrives virksomheten skal dokumenteres med tekst og bilder.

11.3 Littoral og sublittoralundersøkelser (Strandsoneundersøkelse)

Det skal gjennomføres undersøkelser av litoral- og sublittoralsone (strandsoneundersøkelse) med utgangspunkt i NS-EN ISO 19493:2007¹² ved første periode med maksimal produksjon ved lokaliteten. Deretter skal undersøkelsene utføres med en frekvens som en uavhengig, faglig instans vurderer som tilfredsstillende, men minst en gang hvert sjette år. Undersøkelsene skal utføres av en uavhengig, kompetent faginstans og resultatene skal ha en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning.

---

¹⁰ NS-EN ISO 16260:2012 Vannundersøkelse: Visuelle bunnundersøkelser med fjernstyrte og/eller tauete observasjonsfarkoster for innsamling av miljødata

¹¹ <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Drift-og-tilsyn/Overvaaker-miljoepaavirkningen/Alternativ-overvaaking-av-hard-og-blandingsbunn>

¹² NS-EN ISO 19493:2007 Vannundersøkelse—Veiledning for marinbiologisk undersøkelse av litoral og sublittoral hard bunn

Undersøkelsen må også inkludere målinger av næringssaltene fosfor (Tot. P ($\mu\text{g/l}$)) og nitrogen (Tot. N ($\mu\text{g/l}$)) ved influensone og en referansesone.

11.4 Makroalgeundersøkelse

Bedriften skal overvåke tilstanden til makroalgene i strandsone og grunne områder¹³ i overgangssonen iht. veileder for makroalger i vannforskriften. Bedriften skal lage en plan for overvåkingen som skal sendes inn til Fylkesmannen før neste periode med maksimal produksjon ved lokaliteten. Undersøkelsene kan utføres separat eller i kombinasjon med strandsoneundersøkelse.

11.5 Kobberundersøkelse

Dersom det benyttes eller blir tatt i bruk kobberimpregnert not eller anlegget har andre større kilder til kobberutslipp skal kobberprøver utføres som et ledd av C-undersøkelsen.

Dersom kobberprøver viser at konsentrasjonen av kobber i sediment overskrider miljøkvalitetsstandard for sediment fastsatt i medhold av vannforskriften, skal bedriften kartlegge utbredelsen av kobberforurensningen og hvilken miljørisiko denne innebærer. Det samme gjelder dersom nøter behandlet med kobber spyles på lokaliteten. Undersøkelse av utbredelse skal gjøres av uavhengig og kompetent organ.

11.6 Prioriterte stoffer og prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer

Utslipp av kobber fra notimpregnering (regulert i 12.4), og utslipp av kadmium, kvikksølv, PCB og PBDE med videre i fôrspill og fekalier, samt utslipp fra legemidler er lovliggjort i punkt 3.1.2.

Det skal gjøres en årlig vurdering av utslipp av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer basert på fôrforbruk og innhold i fôret (se innledning til pkt 12)

Det skal gjøres en årlig vurdering av utslipp av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer basert på legemiddelbehandlinger på lokaliteten (se innledning til pkt 12)

11.7 Rapportering til Fylkesmannen og registrering i Vannmiljø

Resultatet av miljøundersøkelser som gjennomføres iht. punkt 12 skal sendes fortløpende til Fylkesmannen. Rapportering av miljøundersøkelser skal så langt som mulig følge krav i NS 9410 og må inneholde en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning.

Undersøkelser skal også sendes til myndighetene via Altinn, der dette er mulig. Kopi av alle miljøundersøkelser som ikke sendes via Altinn, skal sendes til Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Resultat fra undersøkelsene som gjennomføres iht. punkt 11 [unntatt 11.3 strandsoneundersøkelse] skal også fortløpende registreres i databasen Vannmiljø¹⁴, <http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>. Nærmere informasjon om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

---

¹³ Grunneområder: mindre enn 30 meter dyp og som tidvis tørlegges og dermed er synlige.

¹⁴ Vannmyndighetenes fagsystem for registrering og analyse av tilstanden i vann: <http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>

12. Undersøkelser og utredninger

Bedriften plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser dersom Fylkesmannen finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Virksomheten kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området.

12.1 Rapportering til Fylkesmannen

Resultatet av utredninger som gjennomføres iht. punkt 13 skal sendes fortløpende til Fylkesmannen. Utredningene skal inneholde resultater og en faglig vurdering av resultatet.

13. Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende kravene om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som kan være av vesentlig betydning for virksomhetens utslipp, skal bedriften gi melding til Fylkesmannen om dette i god tid før det tas en beslutning om valg av utstyr.

14. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at varer, inkludert fiskefôr, kjemikalier og legemidler, produksjonsutstyr og avfall, inkludert ensilasje og død fisk, tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁵. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

---

¹⁵ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at lokalitet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

16. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter fra forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder	PFOS, PFOS-relaterte
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder	PFHxS, PFHxS-relaterte
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA,

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
--	-----

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
---	------

Bisfenol A	BPA
-------------------	-----

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylfenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)fenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylfenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)fenol	UV-350
